

Heer, herinner U de namen ...

***Uitvaartliturgie met urne,
voor de families die de asurne van hun overledene
in bewaring hebben gegeven bij een uitvaartverzorger***

Door de maatregelen om de corona-epidemie in te dijken konden uitvaarten slechts in intieme kring plaatsvinden. Sommige families hebben ervoor gekozen om na de crematie van hun overledene de asurne in bewaring te geven om na de opheffing van de beperkende maatregelen alsnog een afscheidsviering te kunnen houden.

Hieronder bieden we een model aan van een gebedsviering waarbij in de keuze van gebeden en andere teksten rekening wordt gehouden met deze specifieke situatie.

1. ONTVANGST EN INTREDE

Vooraf wordt, op een goed zichtbare plaats vóór het priesterkoor, de paaskaars opgesteld, met daarbij een passende sokkel of standaard voor de urne. Aan de voet van de urne staat een wierookschaal.

De urne wordt voor het begin van de viering vooraan in de kerk geplaatst. Bij de aanvang gaat de voorganger/gebedsleider samen met de acoliet(en), die het processiekruis dragen, naar de ingang van de kerk om daar de familie te begroeten en een kort woord van troost en bemoediging te spreken. Daarna volgt onmiddellijk de intredeprocessie. De familie gaat voorop, gevolgd door de acolieten en de voorganger/gebedsleider.

Intredelied: Die ons in 't hart geschreven staan (ZJ 934)

Die ons in 't hart geschreven staan, die onze dagen deelden
maar in de dood zijn voorgegaan, zij lieten ons de beelden
van zoet en droef herinneren, van zoeken, hopen, wachten.
Zal in de starre, koude dood hun naam nog overnachten?

Nooit wordt de droefheid bodemloos: God houdt zijn handen open
en heel ons leven, doods en broos, draagt Hij door vrees en hopen.
Herinnert Hij zich niet hun naam als wachters op de morgen?
Die in de nacht zijn voorgegaan zijn in Gods trouw geborgen.

De naam, waarmee zij zijn genoemd, staat in Gods hand geschreven
en zal door alle donker heen toch onuitwisbaar leven.
In Christus blijft die naam bewaard, naar Hem mogen zij heten,
Totdat de droom verkeer in zien, geloven wordt tot weten.

2. OPENINGSWOORD

Wanneer de intredezing beëindigd is en alles rustig is geworden, begroet de voorganger /gebedsleider de aanwezigen. Hij/zij begint, zonder kruisteken, met een Bijbelse groet, bijvoorbeeld met de woorden:

V. Genade en vrede voor u.
Gezegend is God, de Vader van onze Heer Jezus Christus,
de Vader vol ontferming
en de God van alle vertroosting.
Hij troost ons in al onze tegenspoed
zodat wij in staat zijn anderen te troosten
in al hun noden. (2 Kor 1, 3-4)

Dan volgt een openingswoord:

V. Geachte familie,
in de voorbije periode heeft u een dierbare verloren in uitzonderlijke omstandigheden.
Door de coronacrisis kon u niet gepast afscheid nemen van **N.**,
omringd door vrienden en familie.
Vandaag willen we samen en met zichtbare tekens vieren
wat we de voorbije tijd deden in onze huiskamers en in ons hart,
in ons gebed en onze gedachten:
we willen de persoon en het leven van **N.** gedenken
en *hem/haar* toevertrouwen aan Gods barmhartige liefde.
Tevens willen we bidden om kracht en troost
voor allen die rouwen om het verlies van deze mens.

3. KRUISRITUS

Het gedachteniskruisje wordt bij de urne neergelegd. De voorganger/gebedsleider kan dit als volgt inleiden:

V. De Heer Jezus heeft ons bemind
en zijn leven voor ons gegeven.
Dit gedachteniskruisje herinnert ons hieraan.
Het is het teken van de overwinning van Christus op de dood,
het teken van zijn liefde voor **N.** en voor elk van ons.
Aan het einde van onze viering krijgt dit kruisje een plaats
op het gedachtenispaneel in deze kerk.
Dit zal onze parochiegemeenschap helpen
om in de komende tijd **N.** te gedenken in ons gebed.
Dichtbij de urne brandt ook het licht van de paaskaars,
teken van de verrezen Heer in ons midden.
Ze drukt onze hoop uit dat **N.** nu mag delen in de verrijzenis
en in het Licht dat alle duisternis overwint.

4. KYRIELITANIE

V. Richten wij ons nu vol vertrouwen tot Christus.
Bidden wij om zijn ontferming.

L. Heer Jezus, Gij laat uw licht over ons stralen
en Gij nodigt ons uit in uw liefde te leven.
Wij vragen U om barmhartigheid.

A. Heer, ontferm U over ons.

of men kan telkens het volgende refrein zingen:

Kyrie eleison, wees met ons begaan,
doe ons weer verrijzen uit de dood vandaan. (*Zingt Jubilate, 353*)

L. Heer Jezus, Gij hebt ons hoop gegeven
op een leven zonder einde.
Wij vragen U om eeuwig leven.

A. Christus, ontferm U over ons.

L. Heer Jezus, uw naam en uw liefde zijn groter dan ons hart,
want Gij zijt onze God.
Wij vragen U om mildheid en zegen.

A. Heer, ontferm U over ons.

V. Moge de almachtige God zich over ons ontfermen,
onze zonden vergeven,
en ons geleiden tot het eeuwig leven.

A. Amen.

5. OPENINGSGEBED

V. Heer,
Gij zijt een God van belofte en trouw
die voltooit wat Gij begonnen zijt.
Wij bidden U voor onze dierbare overledene *N.*,
van wie we moesten afscheid nemen:
laat *hem/haar* over de drempel van de dood
thuis komen bij U.
Laat *hem/haar* delen in uw barmhartigheid.
Schenk ons allen de kracht van de Heilige Geest
om elkaar tot troost en steun te zijn.
Zo bidden wij U door Jezus Christus,
uw Zoon en onze Heer.

ofwel:

God van alle genade,
Gij hebt uw Zoon in de wereld gezonden
om de dood te overwinnen.
Laat ook *N.* delen in Christus' verrijzenis.
Open ons hart voor uw Woord:
schenk troost in ons verdriet,
en geef ons kracht om stand te houden in het geloof.
Door onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,
die met U leeft en heerst in de eenheid van de Heilige Geest,
God, door de eeuwen der eeuwen.

6. SCHRIFTLEZING

Men kiest de Schriftlezingen uit het lectionarium voor de uitvaart of uit een van de andere lectionaria. Als de familie een niet-Bijbelse tekst wil inlassen in de viering dan gebeurt dit niet hier, maar als inleiding op het woord van afscheid.

Men kan op dit moment het lectionarium of een grote geopende leesbijbel van op een lezenaar naar de ambo dragen. Als inleiding op de liturgie van het Woord kan de voorganger/gebedsleider eventueel zeggen:

Wij openen nu de Schrift om daarin troost en licht te vinden.
De Bijbel reikt ons woorden van leven aan:
het verhaal van God en de mensen
is bevrijdend nieuws voor onze wereld.

Aan het evangelie gaan een of twee schriftlezingen vooraf. Een lezing uit het Oude Testament gaat altijd vooraf aan een lezing uit het Nieuwe Testament.

7. ANTWOORDPSALM

Na de eerste lezing volgt een psalm of een ander passend lied. De psalm kan in het geheel gezongen worden of enkel het refrein (voorzang – samenzang), afgewisseld met de strofes die door de lector worden voorgebeden.

Bijvoorbeeld:

- Psalm 23 (voor de gezongen versie, zie: <https://drive.google.com/file/d/0B1LIYD7zany0YWtjQ2dkaTJ5VjA/view>)

Refrein: Het huis van de Heer zal mijn woning zijn voor alle komende tijden.

De Heer is mijn herder, niets kom ik tekort.
Hij laat mij weiden op groene velden.
Hij brengt mij aan water, waar ik kan rusten,
Hij geeft me weer frisse moed.

Mijn schreden leidt Hij langs rechte paden
omwille van zijn Naam.
Al voert mijn weg door donkere kloven,
ik vrees geen onheil waar Gij mij leidt.

Uw stok en uw herdersstaf
geven mij moed en vertrouwen.

Gij nodigt mij aan uw tafel
tot ergernis van mijn bestrijders.
Met olie zalft Gij mijn hoofd,
mijn beker is overvol.

Voorspoed en zegen verlaten mij nooit,
elke dag van mijn leven.
Het huis van de Heer zal mijn woning zijn
voor alle komende tijden.

- *of dit lied:* Ik sta voor u in leegte en gemis (ZJ 924)

Ik sta voor u in leegte en gemis
vreemd is uw naam, onvindbaar zijn uw wegen.
Gij zijt mijn God, sinds mensenheugenis,
dood is mijn lot hebt Gij een and're zegen?
Zijt Gij de God bij wie mijn toekomst is?
Heer, ik geloof, waarom staat Gij mij tegen.

Mijn dagen zijn door twijfel overmand,
ik ben gevangen in mijn onvermogen.
Hebt Gij mijn naam geschreven in uw hand,
zult Gij mij bergen in uw mededogen?
Mag ik nog levend wonen in uw land,
mag ik nog eenmaal zien met nieuwe ogen?

Spreek Gij het woord dat mij vertroosting geeft,
dat mij bevrijdt en opneemt in uw vrede.
Open die wereld die geen einde heeft,
wil alle liefde aan uw mens besteden.
Wees Gij vandaag mijn brood zowaar Gij leeft.
Gij zijt toch zelf de ziel van mijn gebeden.

8. EVANGELIE

Aan het evangelie gaat het Alleluia vooraf (Bijvoorbeeld: Zingt Jubilate 4b) of – in de veertigdagentijd – een andere acclamatie (Bijvoorbeeld: Zingt Jubilate 3c of 7a). Eventueel wordt het evangelieboek in een kleine processie aangedragen en vervolgens bewierookt. Voor de verkondiging van het Evangelie gaan allen staan.

Wanneer een gebedsleider de evangelielezing voorleest, zegt hij of zij als inleiding:

Broeders en zusters, luistert naar de woorden van het heilig Evangelie volgens ...

9. HOMILIE - OVERWEGING

10. STILTEMOMENT/ORGELSPEL

11. VOORBEDE

Voorbede

- V. God, Vader van alle mensen,
van levenden en van doden,
luister naar ons bidden:
- L. Voor **N.** die wij vandaag met liefde en eerbied gedenken,
voor alle mensen die tijdens de Coronacrisis gestorven zijn,
voor al onze geliefde doden:
neem hen op in uw eeuwige vreugde.
- Vz. Laat ons bidden.
**A. Laat ons bidden in de stilte van ons hart,
dat de Vader ons daartoe bezielen mag. (ZJ 10b)**
- L. Voor de mensen die achterbleven,
soms met een groot gemis en veel verdriet:
verlicht hun pijn
en wis de tranen van hun gezicht.
- Vz. Laat ons bidden.
**A. Laat ons bidden in de stilte van ons hart,
dat de Vader ons daartoe bezielen mag.**
- L. Voor de mensen die grote moeite hebben om te leven
en alle smaak in het leven verloren hebben:
bevrijd hen van moedeloosheid
en wees hun nabij met uw troost en uw liefde.
- Vz. Laat ons bidden.
**A. Laat ons bidden in de stilte van ons hart,
dat de Vader ons daartoe bezielen mag.**
- L. Voor allen die leven in leegte en kou;
doorbreek hun eenzaamheid,
verwarm hun hart met liefde die alles verbindt.
- Vz. Laat ons bidden.
**A. Laat ons bidden in de stilte van ons hart,
dat de Vader ons daartoe bezielen mag.**
- L. Voor allen die zich professioneel of als vrijwilliger
inzetten voor zieken, ouderen en kwetsbare medemensen:
blijf hen bezielen en sterken met moed en geestkracht.
- Vz. Laat ons bidden.
**A. Laat ons bidden in de stilte van ons hart,
dat de Vader ons daartoe bezielen mag.**

Voor andere keuzemogelijkheden: zie de Orde van dienst voor de uitvaartliturgie, I.C.L.Z., 1993, pp. 54-61.

12. ONZE VADER

De voorganger/gebedsleider kan het Onze Vader als volgt inleiden:

Jezus zelf heeft in groot vertrouwen
tot de hemelse Vader gebeden.
Zo willen wij nu met zijn woorden bidden:

Onze Vader ...

13. PROCESSIE

Na het Onze Vader nodigt de voorganger/gebedsleider de aanwezigen uit naar voren te komen. Men krijgt de mogelijkheid om een hoofdbuiging te maken voor een kruis of een icoon van Christus. Het is een betuiging van meeleven met de familie en voor de christenen ook een teken van het geloof in de verrijzenis en het eeuwig leven.

De lector of de voorganger/gebedsleider leidt dit moment als volgt in:

In de processie die nu volgt krijgen we de kans
om onze eerbied voor *N.*
en onze dankbaarheid om *zijn/haar* leven
uit te drukken.

We geven ook uitdrukking
aan ons medeleven met de familie,
aan ons gebed voor de overledene
en voor hen die *hem/haar* uit handen moeten geven.

U kan hier vooraan een hoofdbuiging maken voor het kruisbeeld (de icoon).
Moge dit gebaar een teken zijn van ons vertrouwen
en onze hoop op het eeuwige leven.

*Tijdens de processie wordt er zo mogelijk gezongen, zolang de processie duurt.
In voorafgaand overleg met de voorganger/gebedsleider kan tijdens deze processie een muzikale
inbreng van de familie een plaats krijgen.*

14. AFSCHEIDSWOORD

*Wanneer de processie beëindigd is, kan iemand van de nabestaanden een kort afscheidswoord
uitspreken of een bezinnende tekst of gebed voordragen.*

De voorganger/gebedsleider leidt het afscheidswoord van de nabestaanden als volgt in:

Broeders en zusters,
wij beluisteren nu een *afscheidsgroet/een laatste overweging*
die door *X.* wordt uitgesproken.

Ook na dit afscheidswoord van de nabestaanden kan, in voorafgaand overleg met de voorganger/gebedsleider, een muzikale inbreng van de familie een plaats krijgen.

15. UITNODIGING TOT DE AFSCHEIDSLITURGIE – OPLEGGEN VAN WIEROOK

De voorganger/gebedsleider en de acolieten nemen nu plaats bij de urne. Alle aanwezigen gaan staan. De voorganger/gebedsleider nodigt de aanwezigen uit tot deelname aan de afscheidsliturgie:

Wij zijn hier biddend samen geweest
om *N.* te gedenken.

Zijn/haar gelaat is voorgoed uit ons gezicht verdwenen,
zijn/haar naam echter willen wij in onze herinnering bewaren.

Wij vertrouwen *hem/haar* nu toe
aan Gods barmhartigheid.

*De voorganger legt wierook op in de wierookschaal bij de urne.
Daarna kan hij eventueel zeggen:*

Moge ons gebed voor *N.* zoals deze wierook opstijgen
voor Gods aangezicht.

Moge de Heer van alle leven
onze vergankelijkheid omvormen tot onsterfelijkheid
en ons opnemen in zijn eeuwige liefde.

16. AFSCHEIDSZANG

Na een moment van stilte wordt de afscheidszang ingezet.

Allen: *Niemand leeft voor zichzelf (Zingt Jubilate 923)*

V. Wij houden het oog niet gericht op het zichtbare maar op het onzichtbare;
wat wij zien, gaat voorbij, de onzichtbare dingen duren eeuwig. (2 Kor 4, 18)

Allen: *Niemand leeft voor zichzelf.*

V. Wij weten het immers:
als de tent die onze aardse woning is, wordt neergehaald,
heeft God voor ons een gebouw gereed in de hemel,
een onvergankelijk, niet door mensenhanden vervaardigd huis. (2 Kor 5, 1)

Allen: *Niemand leeft voor zichzelf*

V. Wat geen oog heeft gezien, geen oor heeft gehoord,
wat in geen mensenhart is opgekomen,
dat heeft God bereid voor wie Hem liefhebben. (1 Kor 2, 9)

Allen: *Niemand leeft voor zichzelf*

17. GEBED

Daarna spreekt de voorganger/gebedsleider bij de urne dit gebed uit.

Heer, onze God,
wij vertrouwen U onze dierbare overledene *N.* toe.
Nu *zijn/haar* leven onder ons is afgebroken, vragen wij U:
breng Gij het tot voltooiing dankzij Jezus, uw veelgeliefde Zoon.
Geef ons de moed ook in dit uur op te zien
naar Hem die, door de dood heen,
de weg geopend heeft naar nieuw en eeuwig leven.
Hij die met U leeft en heerst
in de eeuwen der eeuwen.

Allen: Amen

18. WEGZENDING

Als er nog een eucharistie is voorzien waarin er voor de overledene gebeden zal worden, kan de voorganger/gebedsleider dit nog aankondigen, bijvoorbeeld met deze woorden:

In de zondagse bijeenkomst van onze parochiegemeenschap,
op *zaterdag/zondag* ... om ... u
zullen we eucharistie vieren
en er voor *N.* bidden.

Moge God, de bron van alle vertroosting,
ons troost en kracht schenken
en ons met zijn zegen begeleiden.

19. TEN PARADIJZE

Daarna wordt de urne naar buiten gedragen. De voorganger/gebedsleider gaat met de dienaren voorop. De familieleden volgen. Men zingt 'Ten paradijze' of 'In paradisum'.

De voorganger/gebedsleider neemt het gedachteniskruisje mee. Eventueel nodigt hij/zij iemand van de familie uit om het aan het gedachtenispaneel te hangen. De voorganger/gebedsleider gaat mee. Hij/zij groet voor de laatste maal de urne, neemt afscheid van de familie en keert terug naar de sacristie.